Вікторія Красовська
(м.Чернівці)

Науковий керівник – д.філол.наук, проф. Єсипенко Н.Г.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ПОЛЯ У ТЕКСТОВИХ ПОВІДОМЛЕННЯХ АНГЛОМОВНИХ КНИЖКОВИХ БЛОГІВ

Анатоція. *У статті здійснено структурно-семантичний аналіз лексико-семантичних полів (ЛСП) у текстових повідомленнях англомовних книжкових блогів. На матеріалі текстових корпусів репрезентативного британського блогу Never Judge a Book by Its Cover та американського блогу That Artsy Reader Girl змодельовано ядерно-периферійну ієрархію макрополя «Книжковий огляд / Книжкова критика», розкрито вживання оцінних одиниць і функціонування сталих колокацій, а також виявлено лінгвокультурні домінанти британського (інтелектуалізація, естетизм, термінологічна точність) та американського (демократизація, афективна експресія, орієнтація на маркетинг і спільноту) сегментів цифрового літературно-критичного дискурсу.*

*Ключові слова**:** лексико-семантичне поле, ядро, периферія, мікрополе, книжковий блог, інтернет-дискурс, компонентний аналіз, лінгвокультура.*

Abstract. *The article presents a structural-semantic analysis of lexical-semantic fields (LSF) within the text posts of English-language book blogs. Based on corpora from the representative British blog "Never Judge a Book by Its Cover" and the American blog "That Artsy Reader Girl", the study models the core-periphery hierarchy of the macro-field «Book Review / Book Criticism.» It examines the use of evaluative units and the functioning of fixed collocations, while identifying the linguocultural dominants specific to the British segment (intellectualization, aestheticism, terminological precision) and the American segment (democratization, affective expression, and a focus on marketing and community) of digital literary-critical discourse. It has been discovered that the lexico-semantic field «Book Criticism»*

within the British discourse of book blogs comprises four microfields: «Aesthetic Evaluation of the Text,» «Genre and Compositional Characteristics,» «Psychological Depth and Characters,» and «Atmosphere and Setting.» In the American book blog context, the LSF «Book Criticism» consists of the following microfields: «Reader's Emotional Response,» «Pacing and Plot,» «Characters and Identity,» and «Marketing-Related Assessment.» A comparative analysis has confirmed that the choice of lexical units made by bloggers serve them as a strategic tool. British bloggers use specific vocabulary to mark intellectual distance and to project their deep expertise, whereas American bloggers use it to bridge that distance and cultivate a community of loyal readers.

Key words: *lexico-semantic field, core, periphery, microfield, book blog, internet discourse, componential analys*is, linguoculture

Постановка проблеми. На сьогодні спостерігаємо зміну вектору читацьких вподобань, коли художній текст переходить з друкованої періодики та спеціалізованих фахових видань у віртуальне середовище. Таким чином відбувається формування тенденції цифрового соціального читання, у межах якого читач перетворюється з пасивного споживача літературного продукту на активного інтерпретатора, критика й транслятора культурних смислів [5; 11]. На думку S.C. Herring та його колег, одним із найбільш репрезентативних і динамічних жанрових утворень цієї нової комунікативної реальності виступає англомовний книжковий блог (book blog), що виформовується як персональний читацький щоденник, критична рецензія і ринково-орієнтований медіатекст [7; 12]. Такий вид тексту вимагає системного опису свого розмаїтого лексичного масиву. Н. П. Книшенко вважає, що традиційний інвентарний або суто тематичний підхід виявляється недостатнім для пояснення того, як різнорідні мовні одиниці – від нейтральних номінацій на зразок book чи author до експресивних композитів типу page-turner чи емотивно-оцінних конструкцій – об'єднуються у свідомості автора блогу і читача у цілісну систему [2, с.5]. На переконання Н. Гешко, застосування польового підходу, зокрема теорії лексико-семантичного поля (ЛСП), відкриває перспективи для реконструкції лексичної архітектури книжкових блогів, вияв-

лення ядерно-периферійних відношень [1, с.73]. Водночас цікавим є питання про те, яким чином національно-культурна специфіка автора і читачів (зокрема британського та американського варіантів дискурсу) визначає структуру мікрополів. Саме необхідність комплексного системно-структурного та лінгвокультурологічного моделювання лексики англомовних книжкових блогів зумовлює актуальність пропонованої статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічне підґрунтя дослідження спирається на здобутки трьох взаємопов'язаних напрямів сучасного мовознавства: системно-структурної семасіології та теорії семантичних полів, лінгвістики інтернет-дискурсу (Computer-Mediated Discourse Analysis) та жанрології електронної літературної рецензії. Фундаментальні засади польової концепції мови були закладені у працях Й. Тріра (J. Trier), який обґрунтував ідею понятт'євого та словесного поля як взаємозумовленої системи, В. Порцига (W. Porzig), котрий звернув увагу на синтагматичні суттєві смислові зв'язки між словами, а також Г. Кандлера (G. Kandler), П. Р. Лютцаєра (P. R. Lutzeier), Т. Шіппан (Th. Schippan) та С. Ульмана (S. Ullmann). У їхніх студіях лексична система мови вперше постала як безперервний семантичний простір, сегментований на взаємопов'язані ділянки, де значення кожної окремої одиниці визначається її позицією відносно сусідніх конституентів. Другий вектор наукових розвідок охоплює проблематику інтернет-комунікації та жанрової стратифікації блогосфери. Д. Крістал у монографії «Language and the Internet» охарактеризував мову мережі (Netspeak) як якісно нову форму мовленнєвої взаємодії, підкресливши спонтанність, експресивність і тематичну лабільність блог-дискурсу [6]. Третій блок публікацій безпосередньо стосується дискурсивних, прагматичних і корпусних параметрів книжкових оглядів (book reviews). К. Гайленд і Дж. Діані заклали основи жанрового аналізу оцінності (evaluation) у рецензійних текстах, показавши баланс між інформативним описом і критичним судженням [8]. Дж. Свейлз обґрунтував поняття дискурсивної спільноти (discourse community), що володіє специфічним лексиконом та спільними комунікативними цілями [11].

Метою статті є комплексне структурно-семантичне, функціонально-прагматичне та лінгвокультурологічне моделювання лек-

сико-семантичних полів у текстових повідомленнях англомовних книжкових блогів на матеріалі британського та американського сегментів мережевого дискурсу.

Виклад основного матеріалу. Для аналізу нами обрано книжкові блоги, адже вони є унікальним за структурою, змістом і впливом на читача жанром інтернет-дискурсу. У сучасній лінгвістиці книжковий блог розглядається не просто як особистий щоденник читача, а як вторинний літературний текст, що виконує функції критики та реклами. Матеріалом нашого дослідження слугують текстові корпуси двох репрезентативних ресурсів: британського блогу Never Judge a Book by Its Cover та американського That Artsy Reader Girl. Вибір саме цих платформ дозволяє реалізувати порівняльння лексики, оскільки вони репрезентують різні лінгвокультурні традиції та стилістичні домінанти в межах однієї мови.

М. П. Кочерган визначає лексико-семантичне поле як сукупність мовних одиниць (слів, словосполучень), що об'єднані спільною архісемою (загальним значенням) і відображають поняттєву, предметну або функціональну подібність явищ [3, с. 59]. На думку О. Рибачук і В. Крамаренко, ЛСП є динамічною структурою, що вілображає досвід читача та критика в цифровому просторі. Кожне поле має свою ієрархічну будову, яка включає ядро (center), біляядерну зону (near-core) та периферію (periphery) [4, с. 229].

Лексико-семантичне поле (ЛСП) «Книжкова критика» у межах британського дискурсу книжкових блогів включає 4 мікрополя: «Естетична оцінка тексту», «Жанрово-композиційна характеристика», «Психологізм та персонажі» та «Атмосфера і сетинґ». В американському книжковому блозі ЛСП «Книжкова критика» містить такі мікрополя: «Емоційна реакція читача», «Динаміка та сюжет», «Герої та ідентичність» та «Маркетингова оцінка».

Ядро ЛСП складають найбільш частотні, стилістично нейтральні та однозначні лексеми, які безпосередньо називають ключове поняття (наприклад, у полі «Книжковий огляд» ядром будуть слова book, read, author, story). Біляядерна зона включає синоніми, антоніми та термінологічну лексику, що уточнює ядерне поняття (novel, narrative, plot, protagonist). Периферія представлена одиницями, що знаходяться на межі з іншими полями, часто мають

емоційно-експресивне забарвлення, сленгове походження або є вузькоспеціалізованими метафорами (binge-reading, page-turner, cliffhanger)

Ядерні конституенти (book, read, author, writer, story, text, review) є найбільш часто вживані в обох досліджуваних блогах, мають великий словотвірний потенціал та сполучуваність, а також є стилістично нейтральними. Вони виконують номінативну функцію, задаючи тематику повідомлення. Біляядерна зона (near-core) формується за рахунок спеціалізації ядерної архісеми через приєднання диференційних сем «жанровий різновид» (novel, novella, memoir, thriller, fantasy, romance, contemporary), «композиційний елемент» (narrative, storyline, chapter, prologue, epilogue, climax, resolution), «суб'єкт дії» (protagonist, antagonist, narrator, cast, heroine) та «критична інтерпретація» (theme, motif, style, prose, characterization).

Натомість периферійна зона (яку доцільно диференціювати на ближню і дальню периферію [4]) є найбільш змінним елементом поля, де яскраво відображаються процеси демократизації та емоціоналізації інтернет-комунікації [6; 10]. Ближня периферія охоплює усталені метафоричні композити та ідіоми літературного побуту (page-turner, cliffhanger, slow-burn, plot twist, character-driven, world-building, tear-jerker), які хоч і містять експресивний компонент, але вже міцно увійшли до загальномовного узусу рецензентів. Дальня периферія складається з лексем сленгу вузьких спільнот BookTube, Bookstagram і BookTok, з абревіатур та оказіональних утворень (DNF – Did Not Finish, TBR – To Be Read, book hangover, swoon-worthy, trauma dumping, емоційні вигуки та соматичні метафори), у яких архісема «оцінка книги» реалізується опосередковано через актуалізацію суміжних полів «Психофізіологічний стан людини», «Гастрономія та споживання» або «Соціальна взаємодія».

Висновки і перспективи подальших досліджень. Лексико-семантичне поле «Книжковий огляд» у сучасному англомовному дискурсі є складною системою, що миттєво реагує на зміни в медіасередовищі. Встановлено, що структура цього поля залежить від лінгвокультурної приналежності блогера. Британське ЛСП характеризується тяжінням до інтелектуалізації. Використання аб-

стрaктної лексики, точних епітетів та літературознавчих термінів формує образ блогу як цифрового продовження класичної літературної критики. Ключовою цінністю тут є авторський стиль та майстерність письма. Американське ЛСП орієнтоване на демократизацію та максимальну експресію. Активне використання сленгу, неолексем та інтенсифікаторів перетворює огляд на акт особистої комунікації. Ключовою цінністю в американському сегменті є динаміка сюжету та сила емоційного відгуку читача. Порівняльний аналіз підтвердив, що лексичний вибір блогерів є стратегічним інструментом. Британці використовують лексику для створення інтелектуальної дистанції та експертності, тоді як американці – для її подолання та створення спільноти лояльних читачів.

Виявлені лексичні домінанти (наприклад, nuance у британців проти hype у американців) відображають глибинні відмінності в національних менталітетах: британську любов до деталей та стриманості проти американського прагматизму та орієнтації на успіх.

Список використаної літератури

1. Гешко Н. (2014). Лексико-семантичне поле як системно-структурне утворення та методи його дослідження. Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Чернівці: БДМУ, № 2. С. 73–78.
2. Книшенко Н.П. (2020). Поняття «лексико-семантичне поле» і його структура. Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХнПУ ім. Г.С.Сковороди. Вип. 52. С. 3–9.
3. Кочерган М. П.(2008). Вступ до мовознавства : підручник. Київ: ВЦ «Академія», 368 с.
4. Рибачук О., Крамаренко В. (2025). Організація та функціональне наповнення лексико-семантичного поля «WAR» в онлайн-версії журналу Time. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 88, Т. 2. С. 229–235.
5. Романенко М. (2025). Роль книжкового блогінгу в популяризації літератури. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. [Електронна версія] https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/55541/
6. Crystal D. (2006). *Language and the Internet*. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 318 p.

7. Herring S.C., Scheidt L.A., Bonus S., Wright E. (2004). Bridging the Gap: A Genre Analysis of Weblogs. Proceedings of the Thirty-seven Hawaii International Conference on System Sciences. Los Alamitos: IEEE Press.
8. Hyland K., Diani G**ю (**Eds.) (2009). *Academic Evaluation: Review Genres in University Settings*. Basingstoke; New York : Palgrave Macmillan, 256 p.
9. Online Reviews as Communal Formations. A Corpus Linguistic Study (2025). *Journal of Cultural Analytics.* Retrieved November 11, 20026 from https://iafor.org/journal/iafor-journal-of-cultural-studies/volume-11-issue-1/
10. Pakarinen E. (2020). *Comparative Linguistic Analysis of Professional and Non-Professional Online Book Reviews.* Helsinki: University of Helsinki (Helda).
11. Swales J. M. (1990). *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings.* Cambridge: Cambridge University Press, 260 p.

References

1. Heshko N. (2014). Leksyko-semantychne pole yak systemno-strukturne utvorennya ta metody yoho doslidzhennya. Aktual′ni pytannya suspil′nykh nauk ta istoriyi medytsyny. Chernivtsi: BDMU, № 2. S. 73–78.
2. Knyshenko N.P. (2020). Ponyattya «leksyko-semantychne pole» i yoho struktura. Linhvistychni doslidzhennya: Zb. nauk. prats′ KhnPU im. H.S.Skovorody. Vyp. 52. S. 3–9.
3. Kocherhan M. P.(2008). Vstup do movoznavstva : pidruchnyk. Kyyiv: VTS «Akademiya», 368 s.
4. Rybachuk O., Kramarenko V. (2025). Orhanizatsiya ta funktsional′ne napovnennya leksyko-semantychnoho polya «WAR» v onlayn-versiyi zhurnalu Time. Aktual′ni pytannya humanitarnykh nauk. Vyp. 88, T. 2. S. 229–235.
5. Romanenko M. (2025). Rol′ knyzhkovoho blohinhu v populyaryzatsiyi literatury. Kyyiv: Kyyivs′kyy stolychnyy universytet imeni Borysa Hrinchenka. [Elektronna versiya] https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/55541/
6. Crystal D. (2006). *Language and the Internet*. 2nd ed. Cambridge :

Cambridge University Press, 318 p.
7. Herring S.C., Scheidt L.A., Bonus S., Wright E. (2004). Bridging the Gap: A Genre Analysis of Weblogs. Proceedings of the Thirty-seven Hawaii International Conference on System Sciences. Los Alamitos: IEEE Press.
8. Hyland K., Diani G**ю (**Eds.) (2009). *Academic Evaluation: Review Genres in University Settings*. Basingstoke; New York : Palgrave Macmillan, 256 p.
9. Online Reviews as Communal Formations. A Corpus Linguistic Study (2025). *Journal of Cultural Analytics.* Retrieved November 11, 20026 from https://iafor.org/journal/iafor-journal-of-cultural-studies/volume-11-issue-1/
10. Pakarinen E. (2020). *Comparative Linguistic Analysis of Professional and Non-Professional Online Book Reviews.* Helsinki: University of Helsinki (Helda).
11. Swales J. M. (1990). *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings.* Cambridge: Cambridge University Press, 260 p.